

Anatomia spiritualis eller en christen i sin ganska disposition och omgänge...

Hall, Joseph,

F1700 1120

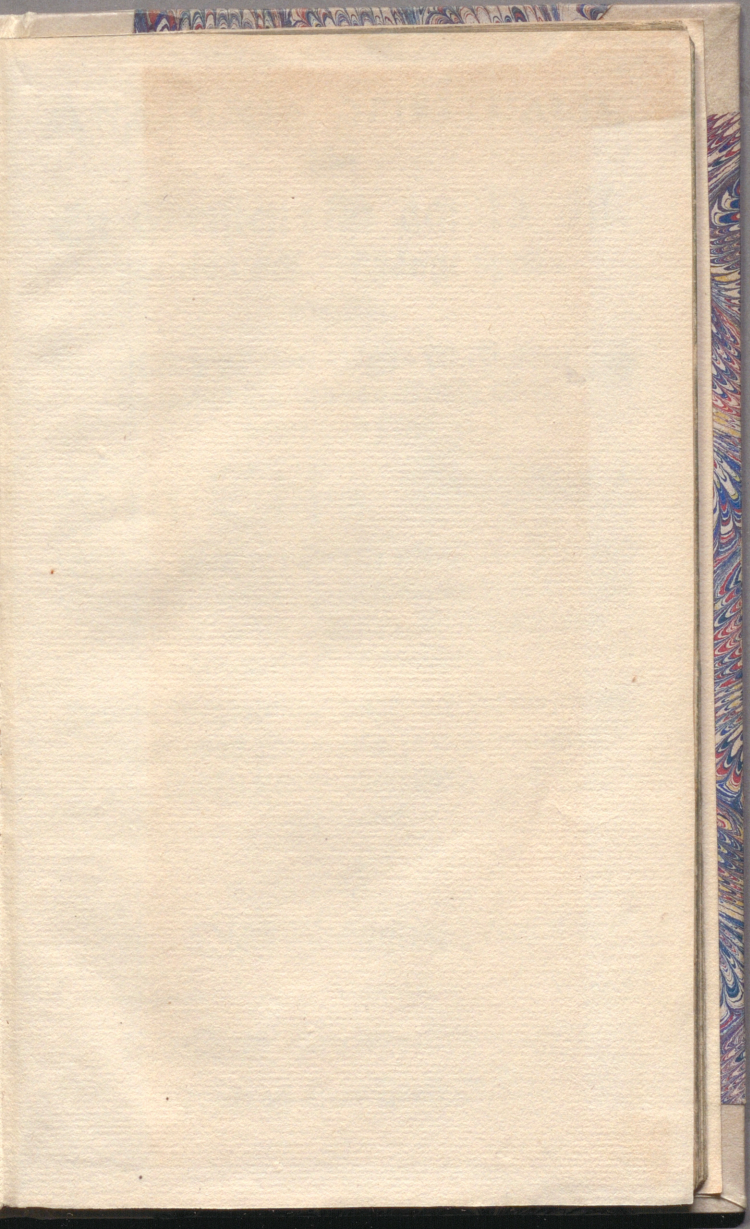

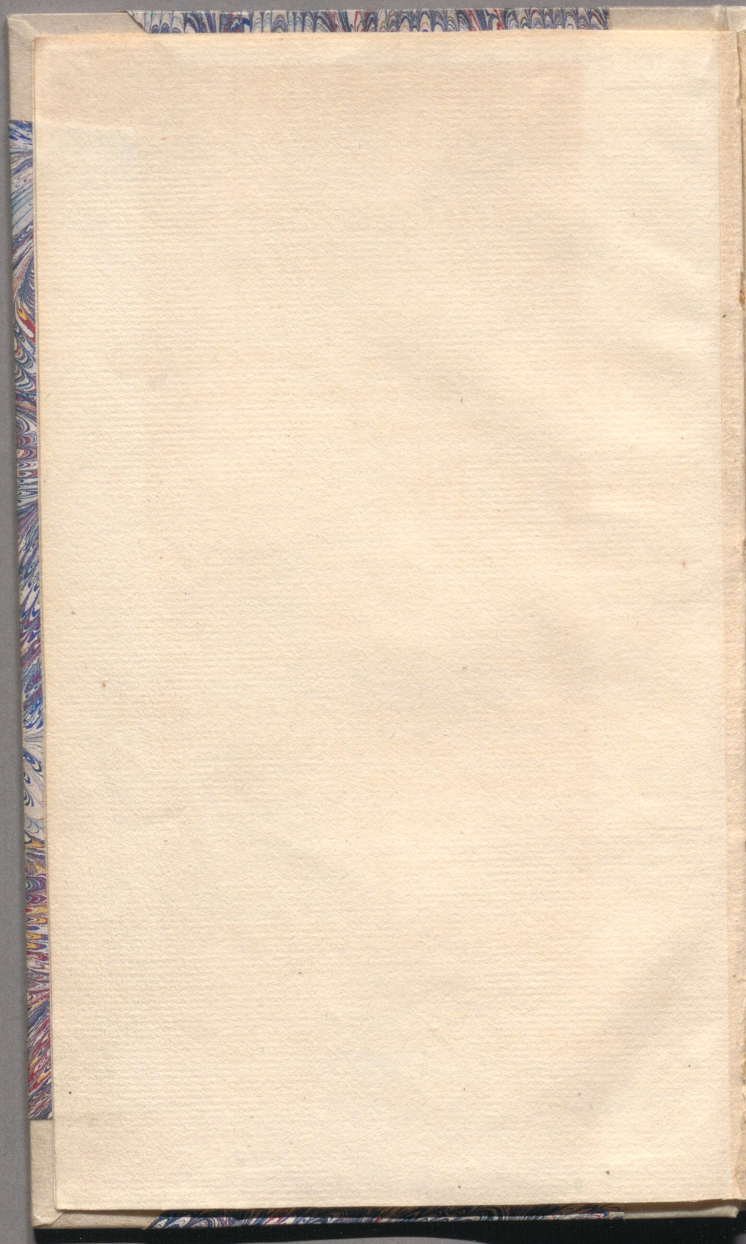
1600
Tied.
Upplo

F 1700

1120

ANATOMIA SPIRITUALIS,

eller

En Christen i sin ganska disposition och omgånge öpenlagdh.

framställd på then Högh- Wälboörne och nu mehra Saligboos Gudz/ Grefswinn. och Fru/

Fru Ebba Brahe/

Böhren Grefwe- Dotter aff Wikingsborg / Grefswinnatill Lechde / Friherinna til Eckholm/ Fru til Dyrka/ Arnds / Axelholm/ Käggholm/ Tullegarn och Sundholm/ &c.

Hennes Begravnings dagh/ och Henne / medh alle Godas Samtycke/ så widha Hennes Rådhn widkommer/ tilböriligen applicerat

aff

Oloff Swensson Lemwijk.

Stockhom Anno 1674. Den 5. April.

Tryckt aff Hans Georg Eberdt.

DEDICATIONEN

Til Hans Kongl. Majests til Sweriger
samt Swertiges Rikes Högtt-betrodde och synnerlig
högtt-meriterade Man / höghwisse Råd / och Store
Cansler / Provincial Domare öfwer Vä-
ster-Götaland och Dahlarne :

Så wäl som

Upsala Academics Högh- wärdige och Högh-
berömmelige Cansler /
Then Högh- wälborne / Högh- mechtige och
Högh-herlige Grefwe och Herre /
Hans Högh- Grefweligh *Excellenz.*
Herr **MAGNUS GABRIEL**

DE LA GARDIE,

Grefwe til Leckö / Arnzburg och Pernau /
Friherre til Etholin / Herre til Hapsal / Hel-
meth / Magnus-Hoff / Höientorp och
Wennegarn / ic.

Sin Nädige Herre och Höghmechtige Mæccenas.

(a.) Gen.

5. v 24.

(b.) Gen.

19. 6.

(c.) Job. 1. i

Primo in

Idumæa,

atque ade-

o in Ara-

bia: rest.

August. &

Chrysoft.

(d.) Act. 10

1. 2.

(e.) Luc. 2,

Le tika som Guld och Perlor äro
uthi meesta Prus / när ther:
Daff minst finnes : Så är
Gudfruchtighet aldrowärdigast / när
theras tal är ringa / som then uthi
Wärch ställa : Een Noah i then
Gambla Werlden (a) Een Loth i
Sodoma (b) Een Job ibland Hed-
ningarna (c) Een Kornelius ibland
the Militanter (d) Een Nicodemus
ibland Pharisaerne (e.) Een Simeon

tij

til Jerusalem (f.) Een Joseph i San-
 hedrim (eller Rådet: g.) Een
 Esther i Hofwet (h.) Een Judith
 i Staden (i.) Een Abigail i Fami-
 lien / (k.) äro aff mehra Wårde och
 Wichtighet i Heligdomens Wiche-
 skåål (l.) än många tusende andra.
 Thet iagh icke säger / lyka som wår
 tyd skulle wara Död. Slut aff thet man-
 get / ty uthi hwart och itt Ståndh
 hafwa wij / Gudi ware loff / många
 Conscientiouse Rådernes Ords
 Bårdare / hwaruthaff thetas Profesion
 Christeligen är bestående. Doch i
 anseande til then andra dehl uti Werl-
 den / och them som excellera. och aff ite-
 fullkomne Hierta / sampt en rät nyt-äl-
 skande affection äro Gudz Sanne och
 Saliga ords spñerlige Liebhabere / hwil-
 kas lust är at styrckia the förträngdas
 Hand i Gudz / ja Israels Gudz Huses
 giärning / som Esdras talar / som det uti
 Eders Högh: Grefswelige Exellenke
 nogsamueligen besinnes / måste iagh
 medh Suck och Sorgh bekänna / at
 the äro så / och huru så! Ach tuflena
 Hiord! När migh förekombne äro
 Pauli ord til Philemonem. Iagh taes
 far.

(f.) Joh. 3.
 1. seq.
 (g.) Mar.
 15. v. 43. &
 Luc. 23. 50.
 (h.) Esth. 2.
 v. 8.
 (i.) Jud. 10
 v. 1.
 (k.) 1. Sam.
 15.
 (l.) Exod.
 30. v. 13.
 Jac. 1. 25.

Cap. vi. v.
 22.

Luc. xii. 32

tackar min Gudh / och hafwer tin ä-
 minnelse alltid i mine böner / effter jag
 hörer aff tin kärlek / och then Troo
 som tu hafwer til Herran Jesum / och
 til all Helgon / så uti samme ords be-
 trachtelse / hafwer iag / icke utan stör-
 sta ohälsa / skest hafst reflexion til E.
 H. G. E. och kan iagh träffia Gudh
 vil witne / thet iagh offta hafwer hafst
 E. H. G. E. äminnelse uti mine Bö-
 ner. Sannerlig / medh all Rätta och
 alla godas *Consentement* tilhörer E. H.
 G. E. en ljufligh Blomster. Krans /
 aff thesse tränne Herligheter sanman-
 flättadh och bestående / nemblig / A-
 delhet / Dygds förträffligheet och
 Gudhfruchtigheet; Adelheet i så hög
 och berömmeligh en gradh / som nå-
 gon Hans Kongl. Majstis eller Rik-
 sens Man i någon mätto kan tilräc-
 kta; Men som *Theodosius* tackade
 Gudh mehra thes förde at han war en
 Christen / än at han war en Käpsa-
 re: Så är thet E. H. G. E. som hål-
 ler Dygds förträffligheet långt högre
estimable, än någonsin adelheten /
 Bäst betrachtande / effter then Guds
 Wils

Wiffheet som är hos E. H. G. E. Eld. vii. v. 25.
at then åbran som thet ena kan tilfo-
ga / förswinner / men thet goda som
Man förmedelsi thet andra hafwer at
niuta / warar ewinnerliga. Korteligen /
thet iagh i Skriften förefinner /
at Ephraims Barn woro mächtige
Hieltar och nampkunnige Män uchi
theras Faders Huus: at Isaschars
Barn woro förståndige på tjderna /
at weta hwad Israelgöra skulle: at Ha-
nania, Pallakens Furste i Jerusalem,
war en trosast Man / och Gudsruck-
tig för många andra / thet må iagh
medh alle Gudas *tacitis suffragiis* stä-
ligen applicera til E. H. G. E.
som är Hans Kongl. Majstis. In-
timus, Ryffens Pelare och rått som
en Gudz Engel för alle Gode. Åhra
och Nåd / Godheet och Barmhertig-
heet skal therföre sölia E. H. G. E.
all E. H. G. E. leswernes tjd. Dr-
saken hwarföre iagh i dagh *insinuerar*
E. H. G. E. thenna lilla tractat, åw-
dehls förty iagh medh andre E. H.
G. *Excellenties* ödmütka tienare och
dyrkare / wille tilfoga E. H. G. E.

i. Chron.
xii. 30.

v. 32.

Pfal. x. 6.

nå

n. Reg. 7
v. 219

någon Sinnek recreation, nu E. H.
G. E. sehr för sine Dgon sine twens-
ne flöder som en Iachin och en Boas, sin
Högh = Alltelige Frw Moder på then
ena sidan / och sin Kiär = Alltelige
Son på then andra sidan / aff döden
wara omkulastade och nedhsälde:
dehls / (at iagh icke här skal ta: a om
E. H. G. E. Sielff som är god-
da Gärningars hög = önsteliga Högh-
herliga Exempel) förty E. H.
G. E. Högh = Elskeliga Frw Mo-
der / then Högh = prys = wärdige / nu-
mehr Sal. Grefwinna och Frw /
Frw **EBBA BRANSE** / Do-
ren Grefwedotter aff Wisingsborg /
Grefwinna til Lechdö / Friherrinna til
Eckholm / Frw til Runsa / Arndö /
Arelholm / Rägghelholm / Tullegarn /
och Sundholm / ic. hwars Luftbegräf-
ningh Högh = hederligh i dagh begås /
medh E. H. G. E. Kiär = alltelige
Sons / Salig Herr Grefwe **LUD-
VIK PONTI DE LA GARDIE**,
war för Gudh och Wårlden en rätt
Christens fanna Idea, högeligen aff
Gudh

Gudh wällsignat medh alle / här vthi
ommalte / och Hennes tidn widh kom-
mande höga och härliga Dygder och
Qualiteter, så at / thet som vthi Höga-
wysan finnes / Nembligh / Går uth
I Zions Döttrar och Staden Kon-
nung Salomo i then Krohna / thet
Hans Moder Honom medh Kröhat
hafwer på hans Bröllopsdagh / iagh
thet samma Sät at thala på / här stä-
ligen bruka må / Orden något för-
andrade: Går vth I Sweriges
Döttrar och Staden Grefwin-
nan / **Fru EWA BRÄHE**
i then Kröno / thet the widdhörande
Henne medhkrönt hafwa på Hennes
Begravningsdagh / träden vthi Hen-
nes Foot, Spöhr och trachten effter
Hennes Högh, meriterade beröm /
then Henne vthi Grafwen sölier och
gior Henne heelt och hållit på
Jordene odödeligh / många Döts-
trar sanda Rikedom / men
Tu öfswergähr them alla. Eff-
ter min aldrafylldigste *devoir* hade
iagh här så gierna handlat något om
Eders Högh Grefweliga Ex-
cellens

Cant. 3. 11.

Prov. 31. 29.

cellens his fiär. Elskeliga och nu mehra
Sal. Son / som vthi sine Unge åhr
borttryckt är / och elliest wäl hade träde
uthi sin Högh • berömmelige Herr
Faders Footspor / effter som Aplet
icke giärna faller långt ifrån Træes
Koot / utan Gode Födas aff Go-
de / men / för Tiden och Tryckeries bes-
swärligheet / gifwes migh nu ingalun-
da ther til någon lägenheet / måste
therföre emoot min willie affbryta /
men vti aldra beredwilligste willia för-
blifwer iagh.

**Eders Högh • Grefwelige
Herligheetz**

Hert • mehnre Förebidiare / stads-
underdånig och trognaste Dyr-
fare

D. Lemwijk.

ANATOMIA SPIRITUALIS,

Eller

En Christen / i sin gansta

disposition och Umgänge/

Spenslagdh.

Den Christen är en Menniskia och
mehre: en Jordisk Selgon/en En-
gel medh Kiött öfwerklädd och
then Selge Andes lefwande Tempell.

1. Hennes disposition.

Hwad Hennes *disposition* är angående/så haf-
wer hon så mycket aff Himmelen i sig som Hen-
nes Jord hafwer rum til. Hon skulle icke wara en
Menniskia / thet som Hon kunde wara frö från
förderfwelige tilbøyeligheter. Doch öfwer-
winner Hon thesse / och håller them i tuång medh
en stark Hand: Och thet som the någon tidh
hålla emoot oc äro genstörtige/bryter Hon them
medh en stark *diseplin* / och will håller straffa
Sigh Sielss/än icke them uthi töm hålla. Hon
emoot säger sine Begiärlicheeter medh en *discret*
och doch strångh wågringh / och Hon wågrar
sin Natur wållust / på thet then icke skal blifwa
o-skrigh. Hon wandrar på Jordene / men
omgåås i Himmelen / hafwande sine Ögon fäs-

2 En Christenifingans
stade på the osynlige tingh / och niutande en
Gödt Familiaritè medh sin Gudh och Salig-
görare. I then stadh at all then andra Dehlen
aff Werlden sitter uthi mörcker / lefwer Hon
uthi itt stadigt Ljus. Himblarnas Himmel är
icke öpen för någon utan för Henne: Dyt
sietar Hennes Öga / och seer then öfvermåts-
tan stora Herlighet / som uthi ingen annans
Ansichte skyn / uthan uthi Hennes: Gudfrucht-
tigheets diupa Hemligheter / hwilke äro för
the store Werldenes Klärcher lysa som innom
Låås och Nyckel förwarade och förseglade / lig-
ia för Henne öpne til at kunna läsas. Och
emedan thesse Book: Kennistior weta hwilken
the hafwa hört / så weet Hon hwilken Hon haf-
wer troot. Hon will icke tillstädia at Hennes
Saliggörare någonsin skal wara uthur Hennes
Ögon: Och ther som Hon förmedelst någon
werklig mellan: komst thetta wälsignade Obje-
ctum på någon tydh förlorar / söker Hon thet i-
gen medh iswer / icke utan wrede och haat til sin
egen mis-comportement: Och är genom sin
föregående förseelse så mycket mehr fast ställdh /
så at Hon / från thenne Tydh / håller wil skil-
ias från sin Siäll / än från sin Saliggörare.
Förehningens termini uthi hwilka Hon står med
Luffens Herre / äro sådanne / at Hon them kan
fåmma

Kämma/doch icke uthläya/stulle hon än der tillåna
 Englarnas zungor. Thet är nogh/ at the två
 äro een Anda. Hennes Förnufft är willigt un-
 der Hennes Troo sångett at ledas/ Hennes Wil-
 ia under Hennes Förnufft / och Hennes Til-
 böveligheeter under både. Hon fruchtat icke för
 thet Hon seer / i thet Hon listnar thet medh thet
 Hon icke seer. Thet Goda är Hennes Kiär-
 lecks stälige object, thet Hon tilböriligen *fatzone-*
er effter thes wärdigheets grader: thet högsta
 Goda/ icke utan en Andas bortryckelse/ thet min-
 dre medh en wiss och beligh *Moderation*. Thet
 är i *question*, om Hon mehr hatat Synden än
 then onde Andan som then inkastat. The For-
 disse Förnöyeligheter äro alt för ringa och swa-
 ga Grundwalat at Hon thet vppå sina För-
 nöyeligheter stulle fundera. Som Hon thes-
 se icke förby-gå är/ när the Henne på Wägen
 komma i möte / så förfölger Hon them icke hårt/
 Hon kan pröfwa något thet aff/ doch så at Hon
 håller förnimmer hunger än förmycken Mätt-
 heet. Synden gör Hennes Sömpn kortt och
 orolig/ Hennes Måaltider *appetit*-löse/ Hens-
 nes Förnöyeligheter utan lust/ och alt hwad hon
 hafwer förträteligit / til thes Hon/ genom Je-
 su förtienst och Nåd/ besinner sin Siäl der
 medh wara obelastadh. Hennes Hiärta är
 then kosseligaste Nådes *Magesin* - Huus

En Christen i sin gansta

4
Troon / genom hwilken Hennes Siäl är fast
skäld / triumpherar öfwer Werlden wari sig / antin-
gen then locket eller hotar med alle Wörckhegens
Machter / ey be / ruchtande genom någon emoot-
sättielse at slåås aff Marcken. Hennes
Hopp kan förmedelst the störste trängster ickedis-
courageras / utan är understödiat emoot alle
Naturlige & möneligheter / och weet huru Hon
alle Smootsäneller skal försona. Hennes kär-
leek är både Bred och Heet / ingen uthslutande
som hafwer en Mennistios Ansichte / utan sigh
Sielff uthstörtande uppå Troones Husegne.
Hon studerar på gode uthyndelser om Menne-
stior och acter / hållande Sigh Sielff fry både
från förargelse och Censur. Nåden uphöyer
Henne ické mehr / än Hennes ödmuikheet nedh-
trycker; woro thet ické / at Christus bodde uthi
Henne / skulle Hon achta Sigh Sielff för then
ringaste ibland alle Creatur / men nu weet
Hon / att Hon ické må förklena Hans Godheet /
förmedelst hwilken Hon så herligen beboes :
uthi hwars rätt allenast Hon kan wara så högt
achtatt uthi sine egne tanchar / som Hon kan
wara förachteligh uthi Werldenes Ögon.
Hon är wiss för Gudh / ehurudan Hon mände
achtas för Werlden. Och wäl wetande / at
Hon twänne Herrar ické tienna kan / håller Hon sig
til

disposition och omgēnge öpen lagdh. 5
til/ och henger fast widh then bättre/ vthwäliande
then gode dehl/ hwilken aldrig kan tagas från
Henne. Och Sigh ey så mycket bekymbrande
thet at bekomma/ hwilket Hon icke kan behålla /
som at besittia thet goda / hwilket Hon icke kan
förlohra. Hon är rättferdigh uti alle sine
Hanteeringar medh Menniskiorna / hatande
genom D^e rättfärdigheet och undertryckelse at
prosperera, och will håller något aff sit egie eff-
terlåta / än at Hon skulle willia taga något från
andras Hoop. Hon är icke Hand- hållande /
hwarest är rättfärdigh lägenheet then at ut-
rätta.

Swarten fråger Hon effier Metal-
lernas *colour* eller *substans*, Jorden är för
Henne intet annat än Jordh/ i hwadh färga
thet än för henne framwissas. Vthi alle gode
Saker är Hon *courageux* som ett Lejon / hwar-
ken fruchtande Ansichter/ eller krympande Sigh
för sakra. Och när Hon lijda moste/ böyer Hon
sigh så friswilligen / som Hon sigh til förne mannes-
ligen emoot-satte. Hon är Heligh-lijf/ måtteligh-
i alla Gud; wälsignelsers Brwck / som wetande/
genom hwilken/ och til hwad enda Hon them min-
ter. Och Hon torff icke mis-sättia them / eller
them öfwerdadeligen förslösa/ som tilbörligen öf-
werwägande / på hwad sätt Hon sielff them vnds

En Christen i sin gansta
ger/ och förwåntande tberfdre at göra Råts
ning. Medh sådan en Hand håller Hon sine
plaisirer och förnöyeligheter at the Ingalunda lö
pa bortt medh Henne. Hon weet sine Niurar
at omspanna / vthan en obunden slags ostickelig
heet / och them at temia vthan at vara förmycket
rigoureux.

II. Hennes Dags-fortsättande.

Hon lefwer som then ther hafwer borgat sin
Gudh, och tiläänar Sigh then icke såsom Hon
skulle vara thens Agare. I bekymber
ror Hon sigh Dagen at fortsättia vthi en gra-
tioux och wäl-disponerat Sparsamheet.

Hennes första Morgons-förvåntande/effter at
Hon siet Hierta / til then Gudh / som gifwer sine
Elkkelige Sömpn / vplöffe hafwer / år / at Hon
bestickar sig Sielff vil en behörligh *disposition*,
sigh Sielff theveth then gansta Dag at *em-ple-*
yera, hwilket sker när Hon sine Tanckar kraffteli-
gen bestäder til en rätt Betrachtelse om sin Gudh/
Sigh Sielff och ale hwad Henne angår. En
Christen Menniskias rätta *postuur* är så then-
ne: Hon seer Himmelen för Sigh öpen / och
seer och förundrar Sigh öfwer thet onilgånge-
lige Lius: Hon seer så then als Herlige Gudh
för sine ögon / Werlden vnder hans Fötter /

Gudz

Gudz Englar omkring honom / the onde Andar
 långt ifrån / aff misvondelse hiert. flembde och es-
 moot honom knorrande / beredde at rebellera /
 doch tvungne til at vara vnderdånige: The
 gode Creaturen beredde / honom sin tienst at anbe-
 wissa / och han är effter lägenheten them benågenz
 Hon seer Himmelen öpen medh frögd och långtan
 effter thes niutelse. Hon seer på Gudh medh en
 tilbidiande förvndran och kärleek. Hon seer på
 Englarna medh en tacksam ehrsännelse och bekym-
 ber them ey at förörna. Hon seer på the onde
 Andar medh en hatande wrede. Hon seer på
 Werlden med en heligh högmödigheet / hållande
 så wide aff then som theß behörlige Brwf tillstå-
 der / men ey wiljande böya sigh för then medh obe-
 hörlich Krympteri: Anteliagh / Hon seer på the go-
 de Creaturen medh lyckönsking / och drager sorgh
 före at anläggia dem til Hans åra som them gifwite
 hafwer. Hafwande så sine Tanckar sammansan-
 lade / och besunnit hwarest Hon är / så kan Hon nu
 vara beqwem til sin ständsaste devotion, hwar til
 Hon sig begifwer ickē utan en bås wande åre wyrd-
 nat för thet oändelige och obegripelige Wape-
 ståte / för hwilken Hon nederligger. Nu stiger
 Hon til then Himmel / hwilken Hon tilförne alle-
 nast ansåg / och vthgiuter sin Siäl solenniter och
 andächteligen vthi hiertelige Tack säyelser / *insinua-*

8 En Christen i sin ganska
rande sine ödmjukeligste *desideria*, *requæster* och
anliggiander vthi then Allmæchtigastes Barm; vthi
hvilken gärning Hennes fruchtean så är *temper-*
rat medh Hennes Troo/ at i thet Hon nedsluncket
förmedelst sin egen förderfwelligheets förnimmelst/
Hon rå blifwer vptagen förmedelst vilijst på en os
ändeligh Nåd: Nu förnyar Hon sine *interesser*,
hvilke Hon i then Herre Jesu/ sin wålsignade
Saliggörare/bekomme hafwer/ och arbetar hware
danebleck at bekomma ny pant på hans Nåd.
Derneff genom söker och ransakar Hon stee Hierta
ta medh så många glade Gudhfruchtigheets Zanco
lar / så then påföljande ganska Daggh thet på ans
wendb blifwer.

Når Hon så medh sin Gudh begynt hafwer
och smakat hans Wålsignelser / achtar Hon thet
nu först wara råta tidh sigb til sin Beställings
förrättande at begifwa : Vthan någon Bestäl
ning at leswa/eller i en olagligh Bestälning / eller
ey at arbeta i sin Bestälning/åro the Ting hwilka
hennes Siäl hatar. Thersföre föllter Hon thesse
sine Bestälningis *affairer* medh ett willige Hierta
och behageligh flitigheet / icke såsom then thet til
genom nödhwändigheten twungen är / antingen
förmedelst Mennisklige Stadgar, eller förmedelst
nödhwändigheeten förorsakat vthur någott an
natt Ting / ware sigb aff fruchtan / ware sigb aff
man

disposition och omgånge öpen lagdh.

9
mangel / eller off någon hitig längtan / sig
sielf i sice Stånd at risk. göra ; vthan i en *Consci-*
entieux lydachtigheet emoot then Gudh som haf-
wer skapat Menniskiorna til arbete / som Foglen
til at flyga / och pålage honom thet både som ett
straff och en Befallning / effter thet heeter i cin an-
leces Sweet skal tu äta titt Bröddh. Vthi nes-
drigh och sambeet wandrar hon på then Wägh /
hwar vppå HERN Henne bestickat hafwer.
Thesemillan äro doch icke Hennes Tackor så
bordwände til hennes Händers förrättande / at hon
jro vthbreder sice Hierta / hwilket hon vthi en sta-
digh vthgiutelse vpförer til then Gudh / aff hwilken
hon begär at hållas för godh i alle sine betrachte-
fer / tillskrifwande then Almæchtige Hand alle tack-
sägeller både för sin beqwämheet och medhgång.
Ther som Henne / på Hennes Wägh / några bes-
swärligheter komma i möte / wees hon hoo them
vthsende hafwer / och borttaga kan. Thersom
hon hafwer lägenheet til at handla medh andre /
måste icke Hennes wilie wara Hennes Gewinsts
Regell / vthan Hennes Samwet / ey håller torff
hon trachta effter thet hon kan få / vthan thet
Henne böhr. Hon hatar at Hennes Wabrors prijs
förhögas i anseende til Hennes Naboers ska-
da / och at taga *advantage* aff widning om Klocke
Slagh. Hon är icke så sin inkomsts *schlaue*,

En Christen i sin gansta
 at Hon ju wil spara en tijnna för sin Siäl. Kots
 teligh / Hon tager sin giärningh aff Gudz Hand /
 och låter then hoos Honom. Uthi ödmuikheet
 vposfrar Hon sin tiensst til sin Herre utthi Himmes
 len / och seer / effter alt siet arbete / medh hiere
 styrckningh neder i siet Samwete / hafwande siet
 företogande (eburwäl icke utan många Swaga
 heeters millan-kombst) troligen fulländat.

III. Hennes Recreation.

Hennes Förlustelse (ty thenne Menniskelige
 Ströpeligheet wil then undertiden uthsodra)
 är intet annat än en beqwem affspendelse för et
 altförhärt spändt gemytt / och för een trot och
 mödigh Krop genom ehrlige och Olastelige bes
 stälningar och förrätningar / som äro utan sakra
 utan förtörkelse / och i anseande til tydh och måt
 to / beqwämmeligen effter lägenheten *proportio*
nerade. Hon är långt ifrån the förlustelser
 som göra blöta och qwinachtiga / och förderfwa
 gemyttet. Hon hafwer en affsky til at sättia sig
 neder hoos the *plaisiren*, affhwilke Hon icke kan
 blifwa bättre. Hon hatar at göra sig någon
 wane aff tydsfördriff / och wil icke använda mehra
 tydh på sin *appetit* at förnöya / än skäligh och
 skickelighit är. När Hennes förlustelse är på
 thet högsta / weet Hon at niuta sin Gudh / aff
 hwil

disposition och omgånge öpen lagdh. 11

hwilken Hon sitt *proviants* hafwer. Och thes
som Hon sin måtto någontidh öfwergådt haf
wer/ så kyswar Hon på sigh sielfs förmedelst sin
excess, och är thesto mehra *curieux* Sigh thes
effter innom gränhorna at förhålla. Hon alle
na kan bereda ett helsosampet *Medicament* aff
Förlustelse/ och uthan *passioner* Sigh thesfrån
afföndra. Hon underhåller och icke Glädien
som sin *ordinaire*, uthan som sin *extraordi
naire* upwachtersta/ och ändiligh frögdar sigh
så/ som Hon sigh icke frögdade.

IV. Hennes Måltyder.

Hennes Måltyder äro sådanne som Natus
ren vthfodrar och Näden måttelig-gidr/ icke
tvingande them medh en nitost armodh/ ey
heller feet, görande sit Riött medh öfwerdådig
heet. Hon fråger effter inga *delicateffer* när
Hennes Spise man är sundh. Hon torff icke
föra sin Hand til Gaten/ för än Hon fähr up
seet i högden til Ugaren/ och hatar at stinga een
endeste o, wålsignadt byt i Munnen/ och Hon
weet at thet är Hennes skuldige plicht at tacka
för thet som hon doch hafwer betalt/ som wåll
betänckande/ at hwarcken Maaten som hon äter/
eller Handen som thet undfänger/ eller Magen
som thet förtärer/ eller Metalet hwarföre hon thet
kiöpt

köpft hafwer / är hennes egen giärningh. Och
 när hon hafwer måttat sin Vuuk och icke sin
 Dgon / ståhr hon vp från sitt Bordh / warande
 förnögd / icke öfwer. beladen / och beslutar så sigh
 Sielss i sin Bestälningh som en Persohn ther
 igenom sin Måhltidh är blifwen wäderqweckt /
 men icke beswärat / och som then ther icke giärna
 sågo / at hennes Strupe skulle tilfoga hennes
 Fötter eller Händer någott hinder. Thersom
 hon effter tillfället *tractera* sine Wänner något
 liberal / wil Hon doch icke förlohra Sigh
 Sielss i then Måhltid / ty hon kan wara måt-
 teligh lustigh och wisseligh liberal; Och i
 thetta söker hon icke wara så myckit sin egen / som
 Hon Sigh til sine Wanners tienster öfwer giff-
 wer. Hennes *Dispensation* är en wänlig sparsam-
 heet / och hon sitter nederst widh bordet / och deklar-
 om til huar giäst förnödeligheets besta mätto / så
 mycket Hennes egen diette är angående. När
 Hon om en bepröfweligh *different* på Maat
 ahnfrågas / sätter hon Knifwen på sin Stru-
 pe. Hon torff icke äta uthan undseelse / ty
 Hon weet hoo Henne anseer. Slemhet / Back-
 dantning / Lättfärdigheet / äro från Hennes Tassel
 bortfände. Antelig / så spisar hon / som hon vthi
 Maten sökte Sundheet / icke *plaisir* : Som hon
 alle nast äht för at leswa : och hon ståår up ey-
 mehra uppsyld medh Maat / än Tacksänelse.

V. Hennes Natte • Roo.

BA en behörligh tjdh begifwer hon Sigh igen til Roo / hon fördristar Sigh ðe til at förändra Dagens och Nattens ordinaritie / eh heller dierfwes hon sammanfoga thet som genom Skaparen är åhskildt. I then stadh at the oförnuftige Creatur hafwa icke aff nöden at see til annat / än bakra Naturens lydachtigheet / och Swynen nedleggia sikh i sin oreenligheet / legger hon sikh ingalunda till hwilo utan behörligit föregående / för än hon önskeligen Sofwer. Til hwilken ende hon wänder sine Dgon tilbakats til then affwäkte Dagh / och först öfwerwägar huru hon then hafwer användt / och wil / för än hon tager affstedh / wara försäkrat om en richtig räkningh medh Gudh. Då slår hon sina Dgon och sitt Hiertap på Gudh som hafwer kapat Natten för Wenniskiorna thet uthi at wara i Roo / och besaller Sig alfwarligen uthi alle ting Herrans Wålsignede bestärmelse / och slutter så sina Dgon til i frjdh / icke utan en andächtig sin sista Koligheetz betrachtelse. Sin Sång håller hon för sin Grass. Sit Sinnet för sine Lijf • Lakan /

Sin Sömpn för sin Dödh/ Natten för Mörk-
 hetennes många dagar/ och korteligen / så dispo-
 nerar hon sin Siäl som hon icke förväntade at
 wakna vp igen för än Uppståndelsens Morgon.
 Hwarföre / ther som hon Sofwer / så är
 hon gladelig tacksam / dersom hon icke sof-
 wer straffa och underwisa Henne Hennes
 Niurar om Nattens tydh. Och thersom
 hennes Sömpn är uthur hennes Dgon / så är
 doch hwarthen Gudh eller hans Englar ther
 uthur: när hon och vpwacknar finner hon sig
 uthithesse Händer / och riuter theraff en hugnes-
 ligh och liuflig Roo endoch hon icke Sofwer.
 Sielswa hennes drömmar / ehuru säfängelige/
 ehuru orolige the äro / så äro the doch icke för
 henne ogagnelige / ty the tiena ey allenast til at
 framwisa hennes lekamliga förmängelse / utan
 och hennes Andeliga Swagheet / slikt hennes wa-
 kande *resolution* skall trachta effter at förbättra/
 hon brukar sit Ornegätt som en Menniska / ey
 sökiande uthi Sömpnen at fördrunchnas / utan
 wederqweckt at blifwa. Hon *determinerar* sin
 Hwyllo: tydh / icke för någon Laathees och
 Sömpnachtighes omätteliga lust / uthan för sin
 Sundhes uthfordringh och beqwäm: görelse til
 sin Bestälning / och ståhr så up (icke för seent)
 medh en större appetijt til sin giärningh: än til
 någon Morgon-Sömpn / *agua-vit* eller frus
 kost /

disposition och omgånge öpen-lagdh. 15
Fost / gladeligen vposfrande then styrckio / som
förnyat är / til Gifwarens åhra och tienst.

VI. Hennes Comportement.

Hennes Comportement är icke fremmande /
ostickeligh / stält och uthwärtas förachtes
ligh; utan familiar / sachtmodigh / nedrigh och
belåswen: som wetande aff hwadh Jordh hon
giord är / och kännande ingen wärre Mänskia än
Sigh Sielss. Hennes Han är uthi hwar och en
occasion beredd til at wara sin Nasta behielpelig /
som hon höle Sigh Sielss wara Skapat til at
göra gott: Uthi ingen tingh under Solen är
hon mehtra åregitrugh / än theruthi. Hon ach-
tar Sigh Sielss lycksaligh der som hon kan dem-
pa frateel och o-enigheet och stifta Frödh emil-
lan o-enige Wänner. När thenna Menni-
skia til en Domare är uthforad / söker hon at
skåra the twistige Partiers Saaker lifte / och
henne mishagar ghemehnligen både / på thet hon
ingen aff både skall förordta. Thersom hon
blifwer kallat till en Sswerhers bestålning / sätter
hon alle *privat* interesser på een sydo / och besal-
ler at wänskap skall gifwa rättfärdigheet Plaz:
Nu känner hon inga Fiender til hempn / inga
wänner til gunst; Utan seer regel-rätt
uth effter Saaken / ey medh onde Sgon uthse-
ande

ande till Gisdorna effter Persohnerna. Ingen flattering kan Henne afwända/ thet Hon siu thet onda suure skal anse / ingen fruchtan kan Henne *corrumpera*, at Hon dygden skal *dis-couragera*. Hwarest barmhertigheet kan *prevale-ra*, thet hatar Hon straff at bruka. Hennes macht gör Henne icke sträng, *dominerande* eller vndertryckande / vthan heller förnedrar Henne genom en o: vndwiskeligh Räkningis förwäntelse. Thet som Han är kallat til Gudz Ambassaedskap/ til hans Föld / torff han intet annat än vara trogen vthi sin heliga Bodskaps förräetning. Han predikar icke sig self / vthan Christum / och arbetar icke för at kista örnen / vthan för at behålla Siälarna. Så går thetne Menniskia för sin Hiord / som een thet achtar at söda them / ey mindre genom sitt exempel / än genom sin läbrdomb / och skulle Han fördöma sig self / thet som Han icke så wäl trodde Evangelio / som han thet prädikade. Han är icke för styff i sin affsöndring / ey håller för godt liöp i sitt *familiarité*, vthan *observe-rar* så medelmättighet / at hans *dicrete debonna-rite* kan vara frit från föracht och at han kan vinna sitt Föld medh ett liustigic vmgänge : thet som någon / vnder honom stående / blifwer bortledt til någon *opinions* wilfarelse / arbetar han på thet samma medh en sachtmodigh Ande at igenkalla

disposition och omgäde öpen .lagdh. 17

Falla. Ther som någon är råfader på en ond /
sitt lefwernes / Wäg, förer hon honom tilba-
kars igen medh en wänlig / och icke desto min-
dre / medh en krasseigh Hand. Och hon gör
thet genom en heligh äthwarning och upmun-
tring / at then illo gör / förnimmer sin fara / och
så omwändes til en Salig Boosfärdigheet.

Thersom thenne Menniskia är en fami-
lies Herre / wil hon icke wara ett Leyon i sitt
Hws / eller tyrannisera öfwer sin ringaste
Schlave / wthan hon exerceerar sin Makte
gancka måttelig / wetande at hon är sine Zie-
nares Medtjenare. Hon är alles theras Mun
som stå vnder henne / vposfrande för them
uti sin dageliga devotion Läpparnas Dyar i sine
Morgon- och Affton- Offer / och Gud; Mun
til them i hålsosamme vnderwisingar och
Gudachtighe förmaningar. Hon föregår
them wthi alla goda Gudhfruchtigheetenes och
heliga omganges Exempel / och regerar som
then hwilken mehra än blotte Kroppar äro be-
fallade.

Är thenne Christen en Hustrus Man? Han
drager så Öfwe / at han icke lägger för stor Byr-
da på then swagas Hals. Hans hielp wettisar /
at han är then principaliste , och thet är honom
så bekant / at han gör ett wist Bruuk off sin

B

räte.

18 En Christen i sin gansta
rättferdiga olijfheet. Han håller fuller sigb
selft som öfwer Herre / doch såsom warande ee
flycke Riöt. Theß vthan *maintinerar* Han
sin måtteliga *Authorite* medh en Ehta - tiär/
lel / han *maintenerar* sitt lions rätt thet vthß
at han icke bestädigar thet sköpeligare tiärill.
Hafwer han Barn? Han seer på them som
mehr Gud; egendom än hans egen. Han
weet at thet är allenast then ringaste dehl/
hwilcken the aff Hans Länder undfänget haf/
wa / och at then bästa dehl tilhörer Eiusens Fa/
der. Och nu är hans största bekomber / at
han kan gifwa them Ehen igen som gaf honom
them / at the straxst må blifwa på nyso föd/
de / på thet the kunna affläggia then förderf/
welige Natur / then the af honom undfän/
gie hafwa / och blifwa dehlachtige i then Gud/
dommeliga Natur som them gifwes uti fö/
delsen på nyso.

Til hwilcken goda ende han på ite *religiös*
Sätt uptucktar them i alle dygder. Han stel/
ler them på then rätta wägh / *corrigerar*
theras affwiskelser och tvingar theras begiär/
ligheter / och arbetar / them så att upbyggia/
at alle Helige och Herlige *dispositier* i them
må hafwa plas; Han bestäder på them sin
Faderliga omsorgh / och är then som håller
seer

disposition och omgånge öpen-lagdh. 19
seer at the blifwa goda / än riske; och skulle
håller se / at the woro döde / än debouserade.
Han försummar inga årliga medel sträckande
til thetas provision; Men then högste punct
hwar effter ha, tractar / är thenna / at han må
effterlära them Gudh som thet bästa *patrimo-*
nium. Uchi thetas Bestälningss eller Giffter
måhls wahl *proponerar* han fuller / men nödgår
leke / wäl wetande at the thet willia hafwa som
them Steiswa lijse äro / och thet uti niuta
sin egen willia / hwilken tryggare uti lijse
böies än brytes. Är hon en Mans Hustru?
Hon är sins Mans Krona och ähra; Hon
glör honom liuffte och aldrig leede i alla sina
Lifodagar. Lijka som hennes ja och samtycke /
så hon togh emoot honom / hwarken stödde ge-
nom Blöthen eller effter hudens glanz / utan
genom en reen benägenhet / på dygd grunfast /
så fast-håller henne thet samma fundament til
samma rena kärlecks *Continuation*, hwilket
aldrig kan gifwa nogon förändringh eller för-
lätelse någon plaz. Och förutan öfwerbe-
melte Mansens *proprieteter*, them hon sig /
så wijda hennes fiön tillstäder / behörligen til-
ågnar / är Hon hans Hiertans Glädle.

Är thet en Son? Han är sådan en
som är beqwem at komma aff sådanne länder
och Liff. B ij Ar

Er han en tienare? Han kan ey annat än wara tienstachtigh; ey han måste behaga twänne Herrar / aff hwilke then ena är under och icke emoot then andra. När hans Synnliga Mästare icke seer honom / så weel han doch at han icke är aff then Osynnligas Siga / torff derföre hwarken wara laa eller otrogen. Then giärningen han sig påtager / förrättar han icke aff fruchtan / utan aff Samwetet: och han skulle willia göra sine affairer effter tilbörghheet / om han än hade en blind Herre. Han uthförer icke thetas fehl som medh honom i huset omgåås: Och när han the fehl icke kan för defendera / winlegger han Sligh / så wijsda möyeligit / them at undskylla. En rättfärdig nepst gifwer han godhwilligen plas / och antwardar medh en ödmil tystheet / och är mehra bekymmersam ey at förtiena hugg / än them at undlöpa.

Er han en underdån: Han är sin Prins med behageligh kärleek tilgedan / som wetande genom hwilken mächterna äro förordnade: Han torff icke banna Konungen / än icke uthi sine tanckar: ey heller lasta Gudz Smordas Footspor / ey heller förachta ste Folcks Regener / om än skönet han rättfärdeligen skyldigh är. Ey allenast aff hemmens

Consi-

disposition och omgånge öpenlagdh: 21

Consideration/ uthan och aff Samwete under
legger han Sigh alle Guds befallningar / ja
hwar och en Mennisklig befallning förmedelst
Gudz skull. Hafwer han allenast utbräckt sin
Hand til at skära styken aff then Konungli-
ga Kiortel / såår hans hjerter honom. Han
är en godh Betablare / gifwer beredwilligen
Skatt then som böhr Skatt / Full then som
böhr Full / ähra then som böhr ähra / och aff
itt redeligt och redebogit hjerter uthdelar han
sine skyldige plichter emellan Gudz och Key-
saren. Inteligh i hwadh relatie han och
skår / så är / han ther uti flitigh / trogen /
Conscientieus / sin regel lydachtigh / och stads-
betymmersam ther före at hållas både aff
Gudz och Menniskiorna.

VII.

Hans resolution uti Religionens Saaker.

Han hafwer / nåst Guds föregående
Nåd / fullkommeligen underwist Sigh
Sielf uti alle the nödhwändigaste punc-
ter som Religionen äro angående / och är uti
then Fundamentalliste och Salig görans-
de Sanningh så grundat och befästet / at
han ingalunda hjer och djer aff hwart itt Lär-
doms Wader drifwas kan. Så wyda the

Collateraliste eller widh Sidan - kommande och immaterialiste Sanheetet antreffar / försäktar han them icke / ey håller förfölger them förhittig. Thet behagar honom icke nya opinioner lättfärdeligen at antaga. The Theologiske Conclussioners nya Ansichten äro hoos honom uthi *suspicion*. *Speculativ* saker / Hiernarna betrefande / äro honom ey o-afngennemme / doch är hans största omsorgh / thenne kundskap uthi öfwelsen at bringa / och thesfore håller han intet för sit eget / utan thet som hans Hierta Sigh hafwer applicerat och Hans Luff och Leswerne *practicerar*. Sine egne inbildningar torff han icke troo förmycket. Han hafwer så mychin *Omniuitheet* / at han täncker / at hwar och en vthi then Christna Kyrckio är wissare än han. Och churuwäl han är Ständhafftigheets stora Liebhaber / icke desto mindre kan han / effter bättre skäl / vthi twiflige och ey mycket *importerande conclusi-ener*. förändra sin meningh / och kan wara slittigande / churuwäl han är aff en annan dom b och *opinion*.

VIII. Hans Discours.

Hans Discours är graviteest / *discreet* / behörligh / frä från säfängelighet / frä från
från

disposition och omgånge öpen lagdh 23
från förargelse. I Werklige saker kom-
mer intett annat tingh ifrån honom / än thet
som medh then wäl*adviserade* Sanningen är
öfwer ens; stämmande. I andelige Saker
är hans tahl sådant som thet thet vthwisar
Nåden. Ingen fuull eller obehagelig luche
kommer uth emillan hans Läppar. Han
kan icke fördraga then lufft som består aff
förderfwelige Samtahl / eller någon lastes-
ligh Baakdantningh. Dersom han uthi
en wänligh lustigheet låter sin Tunga lös til
en skadeslös Sklämp / hafwer han giore
thet måste som han giöra må. Han är
icke benågen til at lasta andra Menniskior;
uthan hwad Bespottelser angår / och the
förbannade tungor emoot Gudh och Mens-
niskiorna / thet til hafwer hans Siäl en
Wederstyggelse. Han weet at hålla sina
tanckar tilbakars / och them uthi barmen
at insluta / och achtar tystheet för at wa-
ra säker. Och när han skal til at tala /
torff han icke låta sin tunga förmycken fris-
heet / wäl wetande at Synden icke manche-
rar uthi ordens myckenheet. Hans tahl
är ganska beqwämyt / passande både på
Personerna och Lägenheeten. Complemen-
ter wdh en lifvbår / Minheligheet på en
B iij Sastes

Fastedagh / Helige Kådhy för Spottare /
 mistråsstelle för then förträngde och profan
 Människiors approbation / äro för honom
 hatelige. Han bemödar Sigh icke medh
 andre Människiors affairer / uthan håller
 sigh stelsf wäseligh innom sina egna Grän-
 sor / och betäncker at han icke wähl der sin
 närwaro använde hafwer / hwarest Han
 intet blifwer under wiist.

IX. ¶ Hans Hennes Händacht.

Henna menniska *residenar* så stadigh
 i Himmelen / at hon offra på een dag
 är för Nådens Throon / och kommer al-
 drigh ditt föruthan itt ödmuickt *desiderio* i
 sin hand. Och thet behagar henne tå at wara
importun, hwilcket går henne wäl an / ty hon
 komer aldrig der ifrån utan hielp. I then stad
 andra kalles *supplicanter* ssom er komma ditt utan
 när the hafwa gode stunder / inthet uthan
 wågringh bekomma. Hon dierfwes icke
 ehrskyna för Gudz Footpall uthi sitt eget
 Namn / (ty hon hafwer kundskap nogh om
 sin egen owärdigheet) utan hon framkom-
 mer uthi sin råtsfärdige Midlares nådiga och
 krasfuga Namn / uthi hwilket hon weet at
 hon

disposition och omgånge öpen, lagdh. 25

Hon en kan annat än wara angenäm / och
hon begiär ödmjukeligen / allenast förme-
delst hans skull / medh en heligh främmodig-
heet / Nåd. När hon nu sit *desiderium*
Himblarnas Konungh föredragit hafwer /
understår hon Sigh icke at föreskrifwa Gud-
tiden / eller Hans samtyckes sätt och ma-
nehr / uthan hon förwäntar then goda ti-
ma medh Troo och Tolamodh / tillytande
then oändeliga Bysheet och Godheet : Hon
seer icke så mycket till wäldöfftigheten / som
til *devotionens* / higrigheet : gifwer och icke så
mycket acht uppå Tungan / som på Niers-
tat.

Hennes Böner äro krafftige och *Con-*
ditionerade / söliande the wälgiärningars bez-
skaffenheet om hwilke hon beder / anhåller
så om Nåd *absolut* / men om timelige wäl-
signelser med wilkor. Hon är och icke meh-
ra inståndigh i sin ödmjuka *supplicen* an om
timelige wälsignelser / än hon är iffrigh
til at göra wederlagh : thet behagar henne ic-
ke mehra / at hon mände wara rijk uti Nåd /
än at hon then wäl kan anläggia til Gifwa-
rens åhra och *adventagie*. Hennes tilgång
til thet oändeliga Mayestät från hwilket
hon kommer tilbakars igen både medh trost

och frögd / är samman fogat medh ite söns
 derkrossat Hierta. Hennes Siäll hångar
 stese fast widh then Plas / hwartil then är
 uthsändh. Afwund och wantro äre aff
 hennes Cabinet uthstötte. Och hon är
 så medh andächtigheet intagen / så hon intet
 wil håller än bidia. Hon är så til devotion
 heelt och hållit bortgifwin / at hon aldrig hö-
 rer Klockan slåa. hon ju tå/enkannerligen när
 hon är för Sigh Sielss / fattar Sigh thes
 om helige betrachtelser. När **W**tt ståår /
 täncker hon: **W**tt är affnöden / iagh
 wil medh Maria uthwålia then goda
 delen som aldrig skal tagas ifrån mig.
 (Luc. 10. 41.) När **T**u ståår / täncker
 hon: Skal iagh som beståhr affwånne de-
 lar Siäll och Kropp / wara mycken Pijna un-
 dergifwin / så at Siälen offta bedröswas och
 Kroppen lyder Smerza / så skall doch min
 Siäl omsider hwijsla vti Gudz Hand /
 och Pijna skal icke röra widh henne.
 (Sap. 3. 1.) min Lekammen skal / effter Xoo i
 Grafwen / niuta åwigh åhra medh Siälen
 i yppståndelsen. När **T**ry ståår / täncker
 hon: Gudh låt migh finnas effter thetta lif-
 wet för Lambsens Stöhl / at slunga then Tre-
 enige Gud til åhra medh hans heliga Englar /
 Helig!

Helig / Heligh / Heligh åstu Gudh
 Zebaoch (Esa. 6. 3.) När fyra slår / tän-
 ker hon: Gudh lått mig wara aff then Fiär-
 de Slags Yord / then goda Jord som
 bår Frucht i tålmodh (Luc. 8. 15.)
 När Fem slår / täncker hon: Så sant alle
 mine Fem Sinne nu äre fulle aff Puno och
 ångest / så sant skola the i thet ewige Lifwet
 sällas medh ewinnerlig Glädie / när Gud
 skal wara alt i allom (1. Cor. 15. 28)
 När Sex slår / täncker hon: Aff Ser
 B. dröfwelser skall Herren frelsa
 migh / och i then Siunde skal intet
 ondt röbra migh (Job. 5. 19.) När
 Siwof slår / täncker hon: Som thet wid
 the Siunde Timan bleff bättre medh
 then Konungsliga Mans Son i
 Capernaum. (Joh. 4. 52.) så skal then Siun-
 de Tijman wäl komma / så iagh effter gråt
 och flagan skal råkeltigen öfwerkyllas medh
 Frögd och Glädie i Guds hugneliga närwa-
 ro. När Otta slår / täncker och beder hon:
 O Gud lått the sanne Guds Barns rätta
 känne. tecken (Math. 5.) finnas hos mig /
 at iagh må wara wis på at iagh är iblandh
 Guds uthwallde. När Nio slår / täncker
 och beder hon / widh then Tionde timan
 ropre

roppte min Frälsare medh höga röst/ mitt
 Gudh min Gudh hwij hafwer tu
 förlåtit mig? (Matt. 27. 46.) **W**an Gudh
 förlåt migh icke/ war icke långt ifrån migh.
 När **T**ijo slähr/ beder och tänker hon/
 Herre/ låt dina heliga tjo Bodh wara mit
 Lefwarnes Rätte. snöre/ ty ther skal icke
 hwar/ som säger **H**erre/ **H**erre/
 ingå i Himmel/ Riket/ utan then
 som gör mins Faders wilia som är
 i Himmelen. (Matt. 7. 21.) När **P**lof
 wa slähr/ tänker och beder hon: widh then
Ploffte timan gich Husbonden uth/ och
 kallade Arbetare uthi sin **W**ingårdh (Matth
 20. 8.) **S**ij Herre/ nu arbetar iagh i **W**ing
 gården/ nu är striden hård och kampen swår/
 o Gudh giff **T**roo och **T**olamodh/ och låt
Afftonen icke wara långt borte: **T**hesemils
 lan giff migh at nöyas medh tin **N**åd/
 och låt din krasst fulkommas i mit
Skröpligheet. När **T**olff slår beder
 hon/ Gudh lått migh snart få se then **S**ö
 na **S**tadh medh the **T**olff **P**ortar/
 och the **T**olff **E**nglar på the **T**olff
Portar/ och the **T**olff **G**runwalas
 under **S**tadzens **M**uhr/ (Apoc. 21. 12
 14.) så skal iagh på all min sorgh och ålände
 få

så och niuta en saligh enda. Så så gåhr tte
 den bort för henne ey utan hennes Siäls
 kusstiga Tröst och känneliga upbyggelse.
 Och när hon hafwer yppoffrat Gudh sine
 Offer; så lusterat Hennes Troo hoos Him-
 melens Ödrar til at förnimma huru the ther
 ahntagne blifwa.

X. Hennes Lydelse.

S War och en Menniska ställer Sigh
 Lustig an uthi Lycka / men en Christens
 bästa Pröfwelse är uthi lydande. När
 Winden är godh och måtteligh / och Stön
 är stilla och jämn / så kan alle Man wäl styras /
 men en godh Styrmans wetenskap blifwer
 best bekant uthi Stormen. Här uthi öf-
 wergåhr en Christen ey allena *praxin*, u-
 than och förundran. Wt glädia öf vthi
 förtryckelse / säger thet vthwalde kåril: Se
 här en puncte som alle Hedningarnas för-
 nuffte öfvergåhr. Sombliche *resolwerade*
 Hieltar / thet ware sigh antingen förmedelst
 naturligh styrkiö eller rycktes årgirtigheet /
 eller Jordiske härlicheeter / kunna yndertiden
 medh frimodigheet taga emoot och fördraga
 sakra och pina; Men aldrigh hafwer nå-
 gon Hedningh / ehuru heross han hafwer
 warit

varit / kunnat uti bedröfwelse uthwisa frögd;
 Men så wida kan Sigh thett Christeliga
Couragie uthbreda / wetandes at bedröfwelse
 giör tolamodh / och tolamodh försarenheet /
 och försarenheet hopp / och hoppet låter icke
 komma på skam. Är hon beröfwat från
 sit godz och Jordiska wälstånd? Hon förs
 tröstar Sigh Sielff medh försäkring om en
 bättre Skat som aldrigh kan tagas ifrån
 henne. Är hon heemsökt medh Siukdomb?
 Hennes Hiert: styrchningh är / at then in-
 wärtes *Menniska* dageligen så mycket mehra
 blifwer sörnyc / som then utwärtas förmin-
 skas. Är hon bestyldh / och för ofskäl och o-
 rätt bracht uti ogunst? Hennes tröst är at
 thet är en Nåd som mehr än thesse rings för-
 liss / kan wedergålla. Är hon fördritwin?
 Hon weet hon är på sin Wäg heem äth. Är
 hon fången? Hennes Ande kan icke insus-
 tas / Gudh och hans Änglar icke vchslutas.
 Skal hon döo? Christus är hennes
 Liff / och at döo är henne en winningh. Är
 hon dödh; Hon hwilar ifrån sit arbete / och
 är krönt medh herligheet. Korteligh / hon är
 uprichtigt Guld som kommer renare vtur Sel-
 den än thet kom ther / och hon hade aldrigh blif-
 wit så stor en Helgon uti Himmelen / ther
 som

dispositon och omgånge öpen, lagdh 31
som hon icke genom thenne Bepröfwelsens Lä-
ga på Jordenne hade genomspasserat.

XI. Hennes Stridh.

Hon weet at hon aldrig är utan sabra/ och
ihersföre står hon altidh på sin wächte ;
ingen aff hannes Händer äro late. Then
ena hand håller Irones sköldh / then andra
griper til Andans Swerdh: allebåde ähro
the ståe uti en Stådzwarande Stridh
wål öfwade. Hon kan icke blifwa tröte aff
mootstånd. Hon bestärmes emoot hwart och
itt slagh. Och som hennes Sga är slitigt till
ansæhningen at *distingvera* / så ähr henn-
nes hand och Foot färdige then samma at
ewitera. Hwarcken genom hennes Fienders
myckenheet eller macht kan hon blifwa mode-
lös giordh / wetande at hennes Styrckia är
och bestaar uti Honom genom hwilken hon
förmår at giöra alting/ och at thet är ingen
som är then alzmectiga list. Hon hafwer
stoor omsorgh för at hon icke skal gifwa sine
Fiender något *adventagie*, ewiterar så Synda-
sens *occasion*. Och ihersom hon någon sin / an-
ringen genom Swagheet eller ansæhningens
subtilitet blifwer öfwer - rumplat / träder hon
hasteligh tilbaks genom en alwarsam boela
fär.

färdigheet / och fächtar så mycket desto tiädare / förty
Hon tilförne bleff slagen. Hon hatar at begära quartier
aff thesse Andeltige Ziender: intet mindre än döden eler Se-
gerwinningen kan lyfta thesse Fächtingh.

XII. Hennes Dödh.

Hon är icke så bekymmersam för at behålla sin Siäl in-
om sine Tänder / som then wälbered / til Saligheten
at uthända / och som hon weet at then sista Stödh är gan-
sta wäldigh / så yppwäcker hon sin Styrktio til at rencontre-
ra försträckelsens Konung / then sista Zienden Döden. Och
nu / effter en smerhlig Siukdom och then sista ansprungsre-
solverat förwäntelse / träder hon fram och gåhr döden un-
der Dgonen / som Jacob Elau, ta frimodigare : i staden för
en wäldig antastelse / besinner hon en lufflig helsning / i sta-
den för then störste Ziendstap / tiärlecks tienst. Iffwet kun-
de icke wara Henne så stohr en wån som döden sig presente-
rar, hwilken uthräcker til henne en säter Hand / henne til
herlighet at ledsaga. I then stadh döden för Gudz Ziender
en är annat än then Guddommelige wredes Exccuteur, är
then för henne en angenem och säter Konfjon til Saligheten.
Hwarföre en Christen Mennistia liggjande på sin Dödh-
fång / när thesse grymma Abgesant kommer at föra hen-
ne til Himmelen / seer icke så mycket på Hans försträckelt-
ga Anstichte / som på Hans Saliga Dödstap / och är will-
lig / en at tänkia / hwad döden är i henne / utan hwad hon
är i Christo. Här kommer hon rå til Troones sista acht och
anligjande. (ty när denna stödh är öfwerständen / så är thet
ingen wehra Troones utan synens Materie) som anime at
Siälen til at anfälla then wälsignade Salig-görare / som
genom sine lidelser henne hafwer förlossat och rögd Wä-
gen för henne til en äwigh härligheet. På hwilke / thesse
Troos / wingar Siälen nu är redo at ypfara til Himme-
len / som är öpen henne at undfänga / och i thessa ypfig-
gelses acht öfwer gifwer hon sig sielff i the wälsignade Eng-
lars Händer / hwilke äro berede / then til Herlig-
het nes Troon at ypföra.

Sic, o! sic iuvat vivere, sic perire.

FINIS.

